

Magyar Szó

Letelepedés helyett ingázást

Magyarország csupán ugródeszka a vajdasági magyarok Nyugat felé tartó vándorlásában

Diósi Árpád

2012. december 5., 04:08

A vajdasági magyarságra jellemző a migrációs hajlam és bár a gazdasági világválság miatt a lehetőségek csökkentek, a fiatal vajdasági magyar szakemberek többsége továbbra is külföldön látja jövőjét – derült ki kedden a témát vizsgáló kutatási program eredményei bemutató szabadkai záró konferencián. A Swiss National Science Foundation (Svájci Nemzeti Tudományos Alap) által támogatott TRANSMIG (Integrating transnational migrants in transition states) projektum a délszláv háború nyomán meginduló migrációt vizsgálta Vajdaság és Magyarország néhány kiválasztott településén.

A programban öt kutatócsoport vett részt, Svájcban a Berni Egyetem kutatócsoportja, Magyarországról a Magyar Tudományos Akadémia KRTK Regionális Tudományok Intézetének, illetve az MTA CSFK Földrajztudományi Intézetének munkatársai, míg Szerbiában az Újvidéki Egyetem Földrajz és Szociológiai Tanszéke, valamint a szabadkai Magyarságkutató Tudományos Társaság munkatársai. A kutatómunka eredményeit a kutatócsoportok hétfőn Szegeden is bemutatták.

A szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar dísztermében megrendezett záró konferencián dr. Doris Wastl-Walter kutatásvezető köszöntötte a jelenlévőket, s a hároméves kutatómunka közös eredményeit méltatta.

– Izgalmas volt Önökkel dolgozni és itt lenni, egy valóban multikulturális előadáson, ahol több nyelven szólaltak fel az előadók. Sok időt kell egymással eltölteni, hiszen csak így tanulhatunk többet – mondta az előadások végén a Berni Egyetem rektorhelyettese.

Dr. Gábrity Molnár Irén, a Magyarságkutató Tudományos Társaság elnöke, a szerbiai kutatócsoportok projektmenedzsere megjegyezte, hogy a program célja a határon átvélő migrációs folyamatok legaktuálisabb szerbiai, magyarországi és európai uniós vonatkozásainak kutatása volt.

– A Magyarságkutató Tudományos Társaság a szerb–magyar határ menti migrációt vállalta magára, valamint a Vajdaságba integrálódó idegenekkel kapcsolatban is kutattunk, hangsúlyt fektetve a Temerinbe érkező szerb menekültekre, azzal, hogy amikor a vajdasági magyarok Magyarországra költöznek, vajon milyen fogadtatásban lesz részük, milyen társadalmi és kommunikációs helyzetképpel szembesülnek. Ez a folyamat vajon identitásváltással jár-e – firtatta a projektmenedzser.

Mint megjegyezte, a svájci kutatócsoportot az érdekelte, vajon megjelenik-e Európa irányába egy transznacionális, nemzetek feletti tudat, mennyiben hagyják el a migráló személyek a gyökereiket, mennyiben maradnak meg a kommunikációs csatornák a rokonokkal, ismerősökkel, eladják-e az otthoni ingatlanokat, valamint milyen időközönként térnek haza.

– A vajdasági magyarságra jellemző a migrációs hajlam, kiváltképp a gazdasági célú migráció. A húsz évvel ezelőtt megjelent Magyarországra irányuló migrációs trendek továbbra is élnek, azzal, hogy ezt úgy kellene kezelni, hogy ez a migráció ne végleges letelepedést, eltávozást jelentsen, hanem cirkulációs migrációt, vagyis karrierépítés, vállalkozás, munkalehetőség céljából ide-oda ingázók, de mégis hazatérők. Erre kellene modellt találni, de ennek ellenére az tapasztalható, hogy ma már Magyarország csupán ugródeszka a Nyugat felé tartó vándorlásban – magyarázta Gábrity Molnár Irén.

Kocsis Károly, az MTA munkatársa a régió migrációs történetéről és a nemzetiségi összetételéről tartott előadást, Filep Béla, a Berni Egyetem munkatársa pedig a régió jó szomszédsági politikáját kutatta.

– A jó szomszédságnak három eleme van. Az első az interkulturális tőke, amikor is beszéljük egymás nyelvét, ismerjük egymás történelmét, a második a kultúrákat átívelő szociális tőke, amely azt jelenti, hogy vannak olyan helyek, ahol találkozhatunk, beszélhetünk egymással. A harmadik a multikulturális tőke, amely szerint egy adott ország, amellyel, hogy a multikulturalizmust nem problémának éli meg, kisebbségi jogokat is feltételez – magyarázta a Berni Egyetem munkatársa.

Dr. Korhecz Tamás, a Magyar Nemzeti tanács elnöke a szerb–magyar kettős állampolgársággal rendelkező vajdasági lakosok közjogi helyzetéről tartott előadást, Nagy Imre a határon túli hálózatok és az európai uniós támogatások viszonyáról, Saša Kicošev a Temerinbe költöző szerbiai menekültek kulturális identitásáról, Takács Zoltán pedig a határon túli intézményi hálózatokról tartott előadást.